

Expunere de motive

- Premisele elaborării proiectului de lege

➤ Proiectul de act normativ are ca sursă angajamentele asumate în cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență (PNRR), Componenta privind buna guvernare, respectiv îndeplinirea Jalonului 431 – „Adoptarea și intrarea în vigoare a legislației consolidate privind integritatea”.

În sensul celor prezentate anterior, PNRR reprezintă documentul strategic al României care fundamentează prioritățile de reformă și domeniile de investiții pentru aplicarea Mecanismului de redresare și reziliență - MRR la nivel național. Sursa de finanțare este reprezentată de fondurile alocate pentru România în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, aprobat prin Regulamentul (UE) nr. 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență.

Scopul final al PNRR este să accelereze implementarea reformelor sustenabile și a investițiilor publice conexe, respectiv asigurarea ameliorării stării economiei naționale după criza generată de COVID-19, creșterea economică și crearea de locuri de muncă necesare pentru incluziunea forței de muncă, sprijinirea tranziției verzi și a celei digitale pentru promovarea creșterii durabile.

România și-a asumat îndeplinirea a 385 jaloane și ținte asociate investițiilor - cheie și reformelor majore aferente celor șase piloni principali stabiliți prin Regulamentul (UE) 2021/241, cu modificările și completările ulterioare, conform calendarului asumat pentru atingerea jaloanelor și țințelor din cadrul PNRR, precum și în baza angajamentelor asumate până la data de 31 august 2026.

În ultimele două decenii, România a dezvoltat un cadru juridic și instituțional complex în domeniul integrității, aplicabil funcționarilor publici, persoanelor care ocupă funcții de demnitate publică, precum și personalului încadrat la cabinetele acestora.

Acest cadru normativ a fost construit etapizat, prin adoptarea unor acte normative distincte, care reglementează diferite aspecte privind asigurarea transparenței, prevenirea conflictelor de interese și a incompatibilităților, precum și consolidarea conduitei etice în exercitarea funcțiilor și demnităților publice.

În ceea ce privește implementarea PNRR, ținând cont de Jalonul 431, principalele acte normative/documente în acest sens sunt următoarele:

Regulamentul (UE) nr. 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență, modificat prin Regulamentul (UE) 2023/435 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 februarie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2021/241 în ceea ce privește capitolele privind REPowerEU din planurile de redresare și reziliență și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1303/2013, (UE) 2021/1060 și (UE) 2021/1755 și a Directivei 2003/87/CE;

Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 13 noiembrie 2025 de modificare a Deciziei de punere în aplicare din 29 octombrie 2021 de aprobare a evaluării planului național de redresare și reziliență al României;

Ordonanța de urgență nr. 155/2020 privind unele măsuri pentru elaborarea Planului National de Redresare și Reziliență necesar României pentru accesarea de fonduri externe rambursabile și nerambursabile în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență aprobată prin Legea nr. 230/2021, cu modificările și completările ulterioare;

Ordonanța de urgență nr. 124/2021 privind stabilirea cadrului instituțional și financiar pentru gestionarea fondurilor europene alocate României prin Mecanismul de redresare și reziliență, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 155/2020 privind unele măsuri pentru elaborarea Planului național de redresare și reziliență necesar României pentru accesarea de fonduri externe rambursabile și nerambursabile în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1178 din 14 decembrie 2021, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 178/2022, cu modificările și completările ulterioare.

➤ De asemenea, proiectul de act normativ urmărește punerea în acord a dispozițiilor Legii nr. 176/2010, cu modificările și completările ulterioare cu cele statuate prin Decizia nr. 297/2025 referitoare la admiterea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 alin. (2), ale art. 6 alin. (1) lit. d) și ale art. 12 alin. (6) din Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative.

➤ Dintr-o perspectivă generală, se impune și precizarea că domeniul integrității publice care încorporează regimul juridic aplicabil incompatibilităților și conflictelor de interese prevăzut de lege pentru persoanele obligate la declararea averii și intereselor prezintă un interes major în orice stat de drept, fiind o componentă importantă a efortului permanent de prevenire și combatere a corupției instituționale.

Dovadă în acest sens stau chiar obligațiile asumate de către România pe plan internațional, precum și obiectivele majore ale politicii externe române.

- Pe de o parte, punctul 4 al articolului 7 din Convenția ONU împotriva corupției ratificată în ordinea juridică internă prin intermediul Legii nr. 365/2004: „4. Fiecare stat parte se străduiește, conform principiilor fundamentale ale dreptului său intern, să adopte, să mențină și să consolideze sisteme care să favorizeze transparența și să prevină conflictele de interese.”

- Pe de altă parte, aderarea României la OCDE ce reprezintă un obiectiv major al politicii externe este strâns legată de consolidarea regimului juridic în domeniul integrității publice. La reuniunea ministerială a Consiliului OCDE din luna iunie 2022 a fost adoptată Foaia de Parcurs pentru România, odată cu cele pentru alte patru state candidate – Brazilia, Bulgaria, Croația, Peru. Foaia de parcurs fixează termenii, condițiile și etapele procesului de aderare a României la Organizație și urmărește alinierea legislației, politicilor și practicilor interne cu cele ale OCDE. Documentul menționează comitetele sectoriale care vor evalua conformitatea cu legislația și practicile OCDE, principiile care vor ghida activitatea acestora, precum și maniera în care se vor desfășura discuțiile de aderare cu autoritățile române. Unul dintre domeniile identificate în Foaia de Parcurs ce urmează a fi acoperit în evaluările tehnice ale Comitetelor vizează: (...) Guvernanță: consolidarea guvernanței publice, integritatea și sporirea eforturilor de combatere a corupției.

➤ Referitor la cadrul de integritate din România, principalele acte normative sunt următoarele:

Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare;

Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative;

Legea nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

Legea nr. 184/2016 privind instituirea unui mecanism de prevenire a conflictului de interese în procedura de atribuire a contractelor de achiziție publică;

Ordonanța de urgență nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare.

➤ Prezentul proiect este justificat de necesitatea eliminării fragmentării cadrului normativ existent, care afectează coerența, accesibilitatea și aplicarea unitară a legislației în domeniul integrității, generând dificultăți în interpretare și aplicare pentru autoritățile competente, cât și pentru persoanele vizate de aceste reglementări. Totodată, aceste disfuncționalități sunt de natură să afecteze eficiența mecanismelor de prevenire și sancționare a faptelor de corupție și, implicit, încrederea publicului în instituțiile statului.

În urma inventarierii legislației naționale relevante în domeniul integrității publice prin filtrul experienței acumulate în ultimii 19 ani de activitate a Agenției Naționale de Integritate, au fost identificate o serie de deficiențe ale cadrului legislativ actual cu privire la cazurile de incompatibilitate și conflicte de interese aplicabile persoanelor care au obligația depunerii declarației de avere și interese.

În prezent, cadrul normativ în domeniul integrității este reglementat printr-un ansamblu de acte normative distincte, respectiv Legea nr. 144/2007, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Legea nr. 176/2010, cu modificările și completările ulterioare, și Legea nr. 161/2003, cu modificările și completările ulterioare, care au fost adoptate și modificate succesiv, în funcție de evoluțiile instituționale și de cerințele de politică publică în materie. Totodată, Legea nr. 184/2016 privind instituirea unui mecanism de prevenire a conflictului de interese în procedura de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contribuit substanțial în materia prevenirii conflictelor de interese în materie de achiziții publice.

- Prin Decizia nr. 297/2025, în esență, Curtea a reținut, în ceea ce privește prevederile art. 3 alin. (2) din Legea nr. 176/2010, că acestea contravin dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție, prin prisma nerespectării exigențelor calitative pe care redactarea textelor de lege trebuie să le întrunească pentru a fi în concordanță cu principiul legalității. Aceasta, deoarece declarația de avere, fiind o declarație pe proprie răspundere angajează răspunderea penală a declarantului, motiv

pentru care aceasta nu poate fi făcută decât în nume propriu, o persoană neputând fi ținută răspunzătoare din punct de vedere penal pentru fapta/declarațiile altei persoane.

În ceea ce privește prevederile art.6 alin.(1) lit.d) și art.12 alin.(6) din Legea nr.176/2010, ținând cont de concepția europeană orientată spre necesitatea protecției vieții private și a datelor cu caracter personal, Curtea a constatat că publicarea declarațiilor de avere și de interese pe site-ul instituției în cadrul căreia își desfășoară activitatea declarantul și pe cel al Agenției Naționale de Integritate contravine art.1 alin.(5) și art.26 din Legea fundamentală. În acest sens, Curtea a efectuat un test de proporționalitate, constatând că este de netăgăduit faptul că prevederile legale criticate au fost edictate în scopul prevenirii corupției și asigurării transparenței vieții politice, urmărind, așadar, un scop legitim. Valorificând jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene și standardele dreptului Uniunii Europene în materie, Curtea Constituțională a apreciat că este suficientă depunerea declarațiilor la organul competent să le verifice (ANI) pentru a realiza scopul legii, iar publicarea acestora pe site-ul ANI și al instituției căreia îi aparține declarantul nu este necesară și proporțională atingerii finalității propuse, încălcându-se dreptul la protecția vieții private.

Curtea a subliniat că soluția pronunțată nu trebuie să aibă ca efect eliminarea obligației persoanelor prevăzute de lege de a da declarații de avere, ci doar ca aceste declarații să nu mai fie publicate pe site-urile menționate, urmând ca ele să fie înaintate Agenției Naționale pentru Integritate, care să le gestioneze potrivit competențelor prevăzute de lege.

- În ceea ce privește cadrul legislativ în domeniul, actualele reglementări au contribuit în mod semnificativ la dezvoltarea sistemului național de integritate în ultimii 19 ani, iar analiza aplicării acestora evidențiază, totuși, existența unor deficiențe structurale și funcționale, generate de caracterul fragmentat al reglementării, de necorelări legislative și de insuficienta adaptare la evoluțiile instituționale, tehnologice și jurisprudențiale.

Astfel, la nivelul organizării și funcționării Agenției Naționale de Integritate, cadrul normativ actual nu reflectă în mod adecvat extinderea atribuțiilor instituției, iar anumite mecanisme de funcționare nu sunt reglementate suficient de clar, ceea ce poate genera dificultăți în asigurarea continuității activității instituției.

- În ceea ce privește Legea nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se constată că actul normativ, deși a suferit modificări succesive, nu mai reflectă în mod exact rolul actual al Agenției în arhitectura instituțională a sistemului de integritate. Astfel, din analiză, rezultă faptul că la nivelul aplicării dispozițiilor legale se constată existența unor deficiențe de reglementare și necorelări cu evoluțiile instituționale recente. În acest sens, în cuprinsul formei actuale a actului normativ, nu sunt delimitate în mod clar obiectivele principale ale Agenției, precum și specificul activităților pe care aceasta le desfășoară în îndeplinirea atribuțiilor legale.

De asemenea, se constată lipsa unor prevederi exprese privind atribuțiile funcției publice de conducere de înalt funcționar public – secretar general al Agenției, precum și delimitarea clară a responsabilităților, aspect ce poate genera vulnerabilități în plan operațional și decizional.

Criza structurală de personal cu care se confruntă Agenția Națională de Integritate, precum și incapacitatea de a ocupa posturile vacante de inspector de integritate prin procedura de concurs, ca urmare a blocajelor legislative și a dezinteresului candidaților generat de nivelul inadecvat al

salarizării și al condițiilor de exercitare a funcției, impune identificarea unor modalități alternative și flexibile de recrutare

În continuare, se constată existența unor dispoziții contrare sau neaplicabile în practică în cuprinsul actului normativ, inclusiv la nivelul unor articole și anexe ale legii, care nu mai corespund realităților instituționale actuale și care afectează coerența și accesibilitatea reglementării.

În ceea ce privește relația dintre Agenție și Consiliul Național de Integritate, cadrul normativ actual nu reglementează în mod suficient de clar mecanismele de participare și susținere a punctului de vedere al Agenției în cadrul ședințelor Consiliului, ceea ce poate conduce la disfuncționalități în procesul decizional.

De asemenea, anumite prevederi referitoare la regimul sancțiunilor contravenționale și al veniturilor rezultate din aplicarea acestora nu sunt pe deplin corelate cu reglementările generale în materie, fiind necesară clarificarea destinației acestor venituri și alinierea la cadrul legal aplicabil.

În ansamblu, aceste deficiențe evidențiază necesitatea revizuirii și actualizării cadrului normativ privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, în vederea asigurării unei reglementări actualizate și adaptate rolului actual al instituției în sistemul național de

- În același context, se constată că reglementările actuale nu sunt pe deplin adaptate cerințelor de digitalizare și eficientizare a procedurilor administrative, în special în ceea ce privește comunicarea actelor în cadrul procedurilor de evaluare. Lipsa unei reglementări unitare și detaliate a utilizării platformelor electronice determină menținerea unor proceduri administrative neuniforme și învechite, cu impact asupra celerității și eficienței activității de evaluare.

Un aspect suplimentar care necesită reglementare vizează posibilitatea semnării declarațiilor de avere și a declarațiilor de interese cu semnătură avansată încorporată în cartea electronică de identitate, precum și posibilitatea semnării cu semnătură olografă a candidaților pentru funcțiile de Președinte al României, deputat, senator, membru din partea României în Parlamentul European, consilier județean, consilier local, președinte al consiliului județean sau primar. Astfel, în contextul procesului de digitalizare în administrația publică din România, se constată necesitatea constituirii unui canal dedicat persoanelor care candidează pentru funcțiile anterior menționate în vederea depunerii declarațiilor de avere și de interese în format electronic.

Ca urmare Deciziei Curții Constituționale a României nr. 297/2025 care statuează că prevederile privind afișarea și menținerea pe paginile de internet ale Agenției și ale entităților publice a declarațiilor de avere și de interese, conform art. 6 alin. (1) lit. d) și art. 12 alin. (6) din Legea nr. 176/2010 sunt neconstituționale, se impune modificarea acestora și oferirea de garanții deponenților că obligația de depunere a declarațiilor de avere și de interese nu atrage publicitatea acestora.

În ceea ce privește comunicarea înscrisurilor între inspectorii de integritate și persoanele obligate la depunerea declarațiilor prevăzute de Legea nr. 176/2010 și desfășurarea procedurilor de evaluare, legislația în vigoare nu reglementează utilizarea mijloacelor electronice de comunicare între Agenția Națională de Integritate și persoanele obligate la depunerea declarațiilor prevăzute de Legea nr. 176/2010 în contextul procesului de digitalizare al administrației publice din România.

Absența unor reguli privind momentul comunicării, termenul de îndeplinire a procedurii și efectele juridice ale comunicării prin mijloace electronice conduce la întârzieri în procedura de evaluare sau cea de comunicare a altor înscrisuri ce exced acesteia, precum procesele-verbale de sancționare contravențională. Prevederile actuale privind modalitatea de comunicare dintre inspectorii de integritate și persoanele evaluate întârzie procedura de evaluare și presupun consum de resurse financiare, care pot fi reduse având în vedere existența platformelor informatice gestionate de către Agenție.

Reglementarea actuală referitoare la persoanele responsabile desemnate la nivelul entităților pentru gestionarea declarațiilor de avere și de interese, nu stabilește în mod suficient de clar rolul, responsabilitățile și relațiile de subordonare ale acestora, ceea ce generează dificultăți în aplicarea unitară a dispozițiilor legale.

În practică, aceste neclarități se manifestă în mod deosebit în situații precum cele ale persoanelor detașate sau care își desfășoară activitatea temporar în cadrul altor entități, unde nu este întotdeauna clar dacă obligația de depunere a declarațiilor și responsabilitatea administrativă aferentă revin entității de origine sau celei în cadrul căreia persoana își desfășoară efectiv activitatea.

În ceea ce privește regimul juridic al sesizărilor gestionate de Agenție, cadrul normativ actual nu reglementează în mod expres condițiile de formă pe care acestea trebuie să le îndeplinească, ceea ce generează dificultăți în activitatea de evaluare. Astfel, în practică sunt înregistrate frecvent sesizări incomplete, nesemnate, formulate în termeni generali sau care nu conțin date de identificare ale autorului ori indicarea unor fapte concrete, sens în care se impune actualizarea cadrului legal existent din această perspectivă.

Totodată, desfășurarea efectivă a procedurii de evaluare nu este reglementată într-o manieră suficient de detaliată și coerentă, în special în ceea ce privește succesiunea etapelor procedurale, obligația de informare a persoanei evaluate, dreptul acesteia de a formula puncte de vedere, precum și sancțiunea aplicabilă în cazul nerespectării acestor garanții procedurale.

Ca urmare analizării practicii judiciare din ultimii 3 ani, s-a observat existența unor neclarități privind etapele procedurii de evaluare a declarațiilor de avere, a datelor, a informațiilor și a modificărilor patrimoniale intervenite, a intereselor și a incompatibilităților, derulată de către inspectorii de integritate, aspecte care necesită o clarificare privind momentul solicitării de informații publice și nepublice necesare în procesul de evaluare, precum și posibilitatea persoanei evaluate de a depune un punct de vedere în orice moment al procedurii derulată de către Agenție.

Actuala reglementare a generat, în practică, interpretări neunitare, reflectate inclusiv în jurisprudența instanțelor de judecată, care au evidențiat necesitatea respectării stricte a garanțiilor procedurale și a dreptului la apărare în cadrul procedurilor derulate de Agenția Națională de Integritate.

În acest context, se impune actualizarea cadrului normativ în vederea alinierii la exigențele desprinse din practica instanțelor de judecată, prin reglementarea expresă, clară și detaliată a etapelor procedurale, precum și a garanțiilor aferente, în scopul asigurării previzibilității și legalității procedurilor de evaluare.

De asemenea, în cuprinsul Legii nr. 176/2010, cu modificările și completările ulterioare, nu sunt prevăzute dispoziții legale care să reglementeze individualizarea efectivă a interdicției de

până la 3 ani și aplicarea acesteia în mod proporțional, în raport cu circumstanțele concrete ale fiecărui caz, prin raportul de evaluare întocmit de către inspectorii de integritate, și nici modalitatea de sancționare în situația în care aceste prevederi nu sunt respectate, aspecte constatate de către CJUE la nivelul cauzei C40/21.

În forma în vigoare, interdicția de a mai exercita o funcție sau o demnitate publică se aplică fără a exista criterii legale explicite care să permită adaptarea duratei și efectelor acesteia în funcție de gravitatea faptei, durata stării de incompatibilitate, existența sau inexistența unor abateri anterioare ori impactul concret al situației constatate. Această abordare poate conduce la aplicarea unor sancțiuni disproporționate, fie excesive în raport cu gravitatea redusă a faptei, fie insuficient de ferme în situații mai grave.

În același timp, cadrul normativ nu reglementează în mod suficient de clar obligațiile autorităților și instituțiilor publice de a pune în aplicare măsurile dispuse prin rapoartele de evaluare rămase definitive, inclusiv sub aspectul termenelor și al responsabilităților instituționale.

În ceea ce privește regimul contravențional prevăzut de lege, se constată că nivelul sancțiunilor aplicabile nu este adecvat în raport cu gravitatea faptelor sancționate, acestea neavând, în forma actuală, un caracter suficient. Quantumul amenzilor contravenționale a fost stabilit într-un context socio-economic diferit, în urmă cu aproximativ 16 ani, fără a fi actualizat corespunzător evoluțiilor ulterioare, inclusiv din perspectiva inflației și a dinamicii veniturilor.

În aceste condiții, sancțiunile prevăzute de lege au devenit insuficiente pentru a asigura un efect preventiv real, existând riscul diminuării eficienței normei juridice și al încurajării unor conduite de neconformare.

În acest context, s-a impus revizuirea și actualizarea regimului sancționator, în vederea asigurării proporționalității sancțiunilor cu gravitatea faptelor, precum și a unui efect preventiv.

- În continuare, față de prevederile cuprinse în Legea nr. 161/2003, cu modificările și completările ulterioare, se constată faptul că acestea nu sunt corelate cu prevederi legale privind modalitățile de administrare a societăților cuprinse în Legea societăților nr. 31/1990, cu modificările și completările ulterioare cu prevederi cuprinse în Ordonanța de urgență nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, sau alte acte normative.

În acest sens, pentru aplicarea unitară, coerentă și predictibilă a cadrului legal privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice este necesară efectuarea de modificări și completări ale unor prevederi cuprinse în Legea nr. 161/2003, cu modificările și completările ulterioare, astfel încât acestea să fie puse în acord cu acte normative adoptate ulterior intrării în vigoare a acesteia.

Dispozițiile legii nu reflectă evoluțiile legislative și jurisprudențiale intervenite în domeniul integrității, ceea ce conduce la incoerențe în aplicarea regimului juridic al incompatibilităților și conflictelor de interese, inclusiv sub aspectul delimitării acestora și al stabilirii consecințelor juridice.

Menținerea acestor disfuncționalități conduce la afectarea în mod direct a eficienței mecanismelor de prevenire și combatere a corupției, precum și aplicarea unitară a legislației în domeniul integrității, cu consecințe asupra funcționării autorităților publice și asupra încrederii publicului în instituțiile statului.

- În ceea ce privește Legea nr. 184/2016 privind instituirea unui mecanism de prevenire a conflictului de interese în procedura de atribuire a contractelor de achiziții publice, analiza cadrului normativ în vigoare evidențiază existența unor deficiențe de reglementare care afectează funcționarea eficientă și unitară a mecanismului de verificare ex ante (Sistemul PREVENT).

Astfel, față de reglementarea în vigoare, nu sunt prevăzute în mod expres situațiile în care autoritățile contractante nu completează formularul de integritate, fie în mod intenționat, fie din omisiune, și nici mecanismele prin care sistemul PREVENT să poată identifica potențiale situații de conflict de interese în lipsa completării acestui formular. Această lacună normativă poate conduce la eludarea mecanismului de prevenire, diminuând eficiența sistemului și creând vulnerabilități în procesul de atribuire a contractelor de achiziții publice.

De asemenea, în ceea ce privește structura și conținutul formularului de integritate, se constată existența unor necorelări între reglementarea legală și realitatea operațională. În practică, ca urmare a modificărilor intervenite la nivelul sistemului informatic utilizat în domeniul achizițiilor publice (SICAP), formularul utilizat în cadrul Sistemului PREVENT nu mai corespunde în totalitate modelului aprobat prin Legea nr. 184/2016, anumite câmpuri fiind modificate, completate sau reorganizate din punct de vedere al structurii și ordinii de afișare.

Această discrepanță între cadrul normativ și instrumentul efectiv utilizat generează incertitudini în ceea ce privește caracterul unitar și previzibil al mecanismului de prevenire.

În acest context, se impune instituirea unui cadru normativ flexibil care să permită actualizarea operativă a formularului de integritate, în funcție de evoluțiile tehnice și operaționale ale sistemului, prin acte administrative cu caracter normativ, respectiv prin ordin comun al ministrului de resort și al președintelui Agenției Naționale de Integritate, cu menținerea elementelor esențiale necesare funcționării Sistemului PREVENT.

În ceea ce privește obligațiile autorităților contractante, cadrul normativ actual nu reglementează în mod suficient de detaliat momentul, conținutul și condițiile de completare și actualizare a formularului de integritate. În practică, această lipsă de detaliere conduce la situații în care datele sunt incomplete, incorecte sau nu sunt actualizate pe parcursul procedurii de atribuire, ceea ce afectează capacitatea sistemului de a identifica în mod eficient potențiale conflicte de interese.

Totodată, legislația nu reglementează în mod expres obligațiile autorităților contractante în situația primirii unui avertisment de integritate, în special sub aspectul termenelor de răspuns, al măsurilor care trebuie adoptate și al consecințelor juridice ale neconformării. Această lacună normativă poate conduce la aplicarea neuniformă a mecanismului de prevenire și la reducerea caracterului său efectiv.

De asemenea, cadrul normativ actual nu prevede în mod clar situațiile în care formularul de integritate nu este completat sau este completat necorespunzător, precum și consecințele juridice aferente acestor situații. Lipsa unor sancțiuni adecvate pentru astfel de abateri diminuează caracterul obligatoriu al utilizării sistemului și poate afecta eficiența procesului de prevenire.

În ceea ce privește regimul sancționar, se constată că acesta este incomplet și insuficient dezvoltat, nefiind reglementate în mod expres toate faptele care pot afecta buna funcționare a Sistemului PREVENT, inclusiv nerespectarea obligațiilor de completare, actualizare și transmitere a datelor sau neimplementarea măsurilor dispuse ca urmare a avertismentelor de integritate. În

aceste condiții, mecanismele de constrângere sunt limitate, ceea ce poate conduce la scăderea gradului de conformare a autorităților contractante.

Totodată, dispozițiile legii nu reglementează în mod suficient de clar interacțiunea dintre Sistemul PREVENT și celelalte sisteme informatice utilizate în domeniul achizițiilor publice, ceea ce poate afecta interoperabilitatea și schimbul eficient de date între instituțiile implicate.

În lipsa unor prevederi exprese privind mecanismele de colaborare instituțională prin încheierea de protocoale de cooperare, există riscul menținerii unor disfuncționalități în accesul la date relevante pentru identificarea situațiilor de conflict de interese.

Totodată, în contextul angajamentelor asumate de România prin Planul Național de Redresare și Reziliență, este prevăzută obligația consolidării mecanismelor de cooperare interinstituțională, inclusiv prin încheierea de protocoale între Agenția Națională de Integritate și alte autorități și instituții relevante, în vederea asigurării interoperabilității sistemelor informatice.

Astfel, menținerea acestor disfuncționalități este de natură să afecteze în mod direct eficiența mecanismelor de prevenire și combatere a corupției, precum și aplicarea unitară a legislației în domeniul integrității, cu consecințe asupra funcționării autorităților publice și asupra încrederii publicului în instituțiile statului.

Având în vedere că PNRR reprezintă un mecanism prin care România beneficiază de fonduri pentru a sprijini reformele și investițiile esențiale pentru redresarea economiei, inclusiv pentru atingerea țintelor și jaloanelor convenite cu Comisia Europeană, precum și faptul că până la data de 31 martie 2025 a fost asumată îndeplinirea Jalonului 431, conform calendarului stabilit prin Decizia de punere în aplicare a Consiliului din data de 17 noiembrie 2025 de modificare a Deciziei de punere în aplicare din 3 noiembrie 2021 de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al României, se impun măsuri imediate în vederea stabilirii cadrului normativ privind integritatea, necesar implementării PNRR.

Întârzierea legiferării are vădite influențe negative asupra îndeplinirii satisfăcătoare a Jalonului 431 din PNRR și a absorbției fondurilor alocate României prin Mecanismul de redresare și reziliență, lipsa reglementării în acord cu descrierea jalonului făcând imposibilă respectarea obligației asumate de România prin Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 13 noiembrie 2025 de modificare a Deciziei de punere în aplicare din 29 octombrie 2021 de aprobare a evaluării planului național de redresare și reziliență al României, cu consecința suspendării alocării financiare aferente Planului național de redresare și reziliență.

- Prin prezentul proiect se urmărește asigurarea unui cadru legal coerent și operativ pentru implementarea eficientă a Jalonului 431 din PNRR, respectiv consolidarea legislației privind integritatea, astfel:

- Modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 535 din 3 august 2009, cu modificările și completările ulterioare, după cum urmează:

Clarificarea obiectivelor și atribuțiilor Agenției, prin definirea precisă a rolului acesteia în sistemul național de integritate, aliniat la noile responsabilități atribuite Agenției prin actele normative ulterioare Legii nr. 144/2007, cu modificările și completările ulterioare, prin introducerea unor dispoziții care să reflecte în mod explicit funcțiile exercitate în prezent de

instituție, inclusiv în domeniul evaluării integrității, prevenirii conflictelor de interese și monitorizării respectării regimului juridic aplicabil. Astfel, se reglementează faptul că obiectivele principale ale Agenției vizează promovarea integrității și prevenirea corupției instituționale, prin exercitarea competențelor legale în materia evaluării averilor, incompatibilităților și conflictelor de interese, prevenirea conflictelor de interese în procedurile de achiziții publice prin mecanisme de verificare ex-ante, gestionarea raportărilor privind încălcări ale legii și protecția avertizorilor în interes public, precum și asigurare a unui climat de imparțialitate și transparență în relația dintre autoritățile și instituțiile publice și persoanele juridice de drept privat potrivit restricțiilor pre- și postangajare.

De asemenea, prin proiectul de act normativ se are în vedere reglementarea expresă a atribuțiilor funcției de secretar general al Agenției, în vederea stabilirii unui cadru clar de exercitare a atribuțiilor de conducere administrativă, precum și a delimitării responsabilităților în raport cu celelalte structuri de conducere ale instituției. Atribuțiile respective au fost consolidate ținându-se cont de prevederile art. 61 alin. (2) din O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare.

În ceea ce privește funcția de inspector de integritate, arătăm că blocarea repetată a procedurilor de concurs pentru ocuparea posturilor vacante de inspector de integritate și reducerea drastică a numărului de candidați au evidențiat limitele cadrului normativ existent, care prevedea o singură modalitate de ocupare a funcției. În acest context, proiectul de act normativ prevede că, pentru o perioadă de 36 de luni de la data intrării în vigoare legii, în situația neocupării posturilor vacante prin concurs, precum și în situația suspendării, în condițiile legii, a ocupării prin concurs sau examen a posturilor vacante din autoritățile publice și instituțiile publice, numirea inspectorilor de integritate să se poată efectua prin transfer, conform prevederilor art. 506 din O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, cu respectarea prevederilor art. 18 alin. (2) din Legea nr. 144/2007 *privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 621 din 2 septembrie 2010, cu modificările și completările ulterioare.

Totodată, proiectul de lege prevede că activitatea inspectorilor de integritate cu studii juridice constituie vechime în specialitate juridică, asimilată vechimii în muncă juridică desfășurată de consilierul juridic, potrivit Legii nr. 514/2003 privind organizarea și exercitarea profesiei de consilier juridic.

Ținând cont de prevederile existente ale Legii nr. 144/2007, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se impune eliminarea dispozițiilor devenite inaplicabile sau necorelate cu realitățile instituționale actuale, inclusiv a unor prevederi cuprinse în articole și anexe ale legii, în vederea asigurării coerenței, accesibilității și previzibilității normei juridice. Astfel, se arată faptul că forma actuală reglementează atât la art. 20 alin. (2), cât și la art. 59 modalitatea de depunere a documentelor în cadrul procedurii de organizare a concursului de președinte și vicepreședinte al Agenției, sens în care se impune modificarea art. 20 alin. (2) și abrogarea art. 59. Mai mult, în ceea ce privește Anexa la lege, pe lângă faptul că forma actuală a actului normativ nu cuprinde o trimitere la anexa respectivă conform normelor de tehnică legislativă, conținutul acesteia – salariile de bază pentru personalul încadrat în funcțiile de inspector de integritate, nu mai este de actualitate întrucât salarizarea Agenției este în prezent reglementată de Legea-cadru nr. 153/2017 privind

salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, sens în care se impune abrogarea acesteia.

Mai mult, prin proiectul de act normativ, se propune clarificarea mecanismelor de relaționare dintre Agenția Națională de Integritate și Consiliul Național de Integritate, sub aspectul participării reprezentanților Agenției la ședințele Consiliului, fără drept de vot, și al susținerii punctelor de vedere instituționale, potrivit ordinii de zi comunicate în prealabil Agenției. În acest sens, arătăm faptul că nu este afectat cadrul legal de funcționare al Consiliului, ședințele acestuia având caracter public, potrivit prevederilor art. 38 alin. (1) din lege.

Prin raportare la rolul Consiliului Național de Integritate, membrii Consiliului au o influență directă și semnificativă asupra modului în care Agenția își exercită competențele legale în materia evaluării averilor, incompatibilităților și conflictelor de interese.

În absența unei interdicții exprese, cadrul normativ în vigoare nu prevede nicio restricție cu privire la desfășurarea, de către membrii Consiliului, a unor activități în legătură cu scopul Agenției, respectiv consultanță, reprezentare, intermediere sau orice altă activitate cu incidență asupra domeniilor supuse competenței Agenției. O astfel de lacună creează premisele unui conflict structural de interese cu privire la interesele economice ale membrilor Consiliului în domenii direct vizate de activitatea de evaluare a Agenției, cu consecințe negative asupra independenței funcționale a acesteia și asupra credibilității sistemului de integritate publică în ansamblu.

Prin introducerea articolului 35², interdicția devine expresă, clară și aplicabilă atât activităților desfășurate direct, cât și celor realizate prin persoane interpuse, eliminând posibilitatea eludării sale formale.

Corelativ, modificarea articolului 37 alin. (3) introduce nerespectarea interdicției prevăzute la art. 35² ca motiv expres de revocare a mandatului, alături de cazurile deja reglementate. Totodată, se adaugă un motiv de revocare de substanță: constatarea în mod definitiv a unei stări de incompatibilitate, a unui conflict de interese sau a unor diferențe semnificative mai mari de 10.000 de euro, prin raport de evaluare definitiv al Agenției sau prin hotărâre judecătorească definitivă. A permite continuarea mandatului în astfel de situații ar echivala cu o contradicție instituțională ireconciliabilă cu însuși scopul Consiliului.

De asemenea, anumite prevederi referitoare la regimul sancțiunilor contravenționale și al veniturilor rezultate din aplicarea acestora nu sunt pe deplin corelate cu reglementările generale în materie, fiind necesară clarificarea destinației acestor venituri și alinierea la cadrul legal aplicabil.

Nu în ultimul rând, se corelează dispozițiile legale privind regimul sancțiunilor contravenționale și al veniturilor rezultate din aplicarea acestora cu legislația generală în materie, inclusiv sub aspectul destinației acestor venituri, în vederea eliminării neconcordanțelor și asigurării unei aplicări unitare a cadrului legal.

Prin aceste intervenții se urmărește asigurarea unui cadru normativ modern, coerent și funcțional, care să permită desfășurarea în condiții optime a activității Agenției Naționale de Integritate și consolidarea rolului acesteia în arhitectura instituțională.

- Modificarea și completarea Legii nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr.

144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 621 din 2 septembrie 2010, cu modificările și completările ulterioare, după cum urmează:

Modificările și completările aduse Legii nr. 176/2010, cu modificările și completările ulterioare, au ca obiectiv principal actualizarea listei deponenților, actualizarea formularelor declarațiilor de avere și interese.

Astfel, prin proiectul de act normativ, se aduce o actualizare substanțială a listei categoriilor de persoane cu obligația declarării averii și intereselor, respectiv 46 de categorii față de forma în vigoare, pentru a reflecta modificările instituționale survenite după adoptarea Legii nr. 176/2010.

Principalele categorii nou introduce, cu titlu de exemplu, sunt reprezentate de președintele, vicepreședinții și membrii Comitetului de reglementare și ai Consiliului Consultativ al Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energie, președintele și vicepreședinții Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Minier, Petrolier și al Stocării Geologice a Dioxidului de Carbon, președintele, vicepreședintele și membrii consiliului de supraveghere al Agenției Naționale de Dezvoltare a Infrastructurii în Sănătate, președintele și vicepreședinții Agenției pentru Monitorizarea și Evaluarea Performanțelor Întreprinderilor Publice.

Actualizarea listei este necesară pentru a asigura aplicarea unitară a regimului de integritate și pentru a alinia cadrul normativ la evoluția instituțională a administrației publice românești din ultimii 15 ani.

Totodată, ținând cont de capacitățile noii cărți de identitate, se extinde posibilitatea utilizării semnăturii electronice, inclusiv a semnăturii avansate încorporate în cartea electronică de identitate, pentru declarațiile de avere și declarațiile de interese, precum și posibilitatea semnării cu semnătură olografă a candidaților pentru funcțiile de Președinte al României, deputat, senator, consilier județean, consilier local, președinte al consiliului județean sau primar și transmiterea acestora către Agenție exclusiv prin intermediul platformei e-DAI. Astfel, candidații pentru funcțiile anterior menționate sunt obligați să se înroleze și să depună declarațiile de avere și declarațiile de interese într-o secțiune distinctă a platformei e-DAI.

În același timp se introduc prevederi care oferă garanția deponenților că obligația de depunere a declarațiilor de avere și de interese, conform art. 6 alin. (1) lit. d) și art. 12 alin. (6) din Legea nr. 176/2010, nu atrage publicitatea acestora, în acord cu Decizia CCR nr. 297/2025.

De asemenea, se reglementează utilizarea explicită a mijloacelor electronice în cadrul procedurilor derulate de Agenție, respectiv stabilirea condițiilor privind comunicarea înscrisurilor, data comunicării, termenul de îndeplinire a procedurii și efectele juridice ale acesteia, în vederea asigurării celerității și eficienței procedurilor. În acest sens, în contextul procesului de digitalizare la nivelul administrației publice, comunicarea tuturor înscrisurilor între inspectorii de integritate și persoanele obligate la depunerea declarațiilor prevăzute de lege se realizează și prin platforma electronică e-DAI, cu excepția persoanelor prevăzute la art. 1 alin. (1) pct. 39 din lege.

Mai mult, în scopul degrevării birocratice de completare a declarațiilor de avere și interese pe parcursul exercitării funcției publice, se introduce o obligație distinctă și autonomă în sarcina persoanelor prevăzute la art. 1 alin. (1), respectiv obligația de a completa și actualiza în platforma e-DAI funcțiile și, după caz, calitățile deținute, precum și data de început și încetare a acestora, în

termen de 30 de zile de la numire, alegere sau începerea activității, respectiv de la încetarea funcției.

În acest sens, au fost redefinite conceptele de “diferențe semnificative”, “modificare patrimonială” și “modificarea intereselor”. Astfel, spre exemplu, “modificarea în situația patrimonială” reprezintă modificarea elementelor de activ și/sau pasiv cu o valoare mai mare de 10.000 euro sau echivalent față de cele declarate în declarația de avere anterior depusă în e-DAI. Aceasta definiție creează pragul care declanșează obligația de actualizare a declarației de avere în cursul anului calendaristic.

Astfel, în situația în care o persoană ocupă, în cursul aceluiași an, o nouă funcție după ce a depus deja declarațiile anuale, aceasta va depune noi declarații doar în situația intervenirii unor modificări patrimoniale sau de interese în sensul art. 18 alin. (2)-(3), asigurând proporționalitatea obligației cu scopul urmărit.

În continuare, în situația încetării funcției, care în forma actuală se naște independent de existența unor modificări față de ultima declarație depusă, deponentul este obligat să depună declarațiile doar în situația nedeunerii acestora în cursul anului calendaristic curent sau intervenirii unor modificări relevante patrimoniale sau de interese conform art. 18 alin. (2)-(3).

Nu în ultimul rând, în situația persoanelor cu raportul de serviciu suspendat, obligația de declarare nu subzistă pe durata suspendării, dat fiind că persoana nu exercită atribuții și nu realizează venituri aferente funcției, fiind reglementează condiționat obligația de declarare la reluarea activității.

Modificările produc un efect direct pozitiv asupra eficienței operaționale a Agenției: prin eliminarea declarațiilor redundante și prin raportarea sistematică a obligației de actualizare la pragurile de modificare definite la art. 18, se reduce semnificativ volumul declarațiilor fără conținut informațional real, permițând concentrarea resurselor asupra situațiilor cu modificări patrimoniale sau de interese relevante.

Totodată, prin proiectul de act normativ se urmărește clarificarea atribuțiilor și relațiilor de subordonare ale persoanelor responsabile desemnate la nivelul entităților și reglementarea situațiilor particulare, respectiv faptul că persoanele care sunt obligate să depună declarații de avere și declarații de interese le depun la entitatea la care își desfășoară activitatea, urmărindu-se astfel clarificarea normelor legale în situația persoanelor detașate sau care își desfășoară activitatea temporar în alte entități.

Proiectul de act normativ cuprinde detalierea și sistematizarea etapelor procedurii de evaluare, inclusiv sub aspectul momentului derulării procedurii administrative în conformitate cu art. 15 din lege, al dreptului persoanei evaluate de a formula puncte de vedere pe tot parcursul procedurii și al sancțiunilor aplicabile în cazul nerespectării garanțiilor procedurale, în vederea alinierii la exigențele desprinse din jurisprudența instanțelor de judecată. Astfel, până la informarea persoanei care face obiectul evaluării, inspectorul de integritate verifică incidența prescripției dacă nu presupune derularea de proceduri administrative în conformitate cu art. 15 din lege, analizează declarațiile de avere ale acesteia, datele de identificare conform art. 59 din Codul civil, precum și funcția persoanei vizate de sesizare. După informarea persoanei, în cadrul verificărilor, se desfășoară proceduri administrative în conformitate cu prevederile art. 15 din lege, persoana evaluată având dreptul pe tot parcursul procedurii de evaluare de a depune puncte de vedere. Abia

după derularea acestor proceduri administrative, inspectorul de integritate invită persoana care face obiectul evaluării pentru prezentarea unui punct de vedere.

De asemenea, în situația în care, pe perioada derulării procedurii de evaluare, inspectorul identifică elemente de încălcare a legislației privind fapte sau împrejurări noi, stări suplimentare ale aceluiași obiect, raportat la cea care a declanșat activitatea de evaluare, acesta extinde activitatea și va întocmi raportul de evaluare cu respectarea prevederilor legale. În același context, în situația în care, pe perioada derulării procedurii de evaluare, inspectorul identifică elemente de încălcare a legislației privind un obiect distinct față de cel pentru care derulează evaluarea, acesta informează persoana vizată, desfășoară proceduri administrative necesare și dispune conexarea noii lucrări la cea în curs, utilizând inclusiv informațiile deja obținute.

Ținând cont de Cauza CJUE C40/21, proiectul de act normativ vizează clarificarea aplicării prevederilor privind interdicția de a ocupa o funcție publică sau o demnitate publică, precum și introducerea de prevederi privind diminuarea interdicției actuale de 3 ani de a ocupa o funcție publică sau o demnitate publică prin individualizarea și aplicarea acesteia în mod proporțional, în funcție de anumite criterii obiective analizate de către inspectorii de integritate, anterior finalizării raportului de evaluare.

Totodată, se urmărește clarificarea obligațiilor autorităților și instituțiilor publice de a pune în aplicare măsurile dispuse prin rapoartele de evaluare rămase definitive, inclusiv sub aspectul termenelor și responsabilităților, în sensul instituirii obligației în sarcina conducătorilor instituțiilor de a înștiința Agenția în termen de 30 de zile de la comunicarea raportului de evaluare rămas definitiv, cu privire la măsurile dispuse în vederea punerii în aplicare a sancțiunilor disciplinare sau administrative, după caz.

Având în vedere faptul că nivelul sancțiunilor aplicabile nu este adecvat în raport cu gravitatea faptelor sancționate, quantumul acestora fiind stabilit într-un context socio-economic diferit, în urmă cu aproximativ 16 ani, se impune actualizarea acestora în vederea asigurării unui efect preventiv corespunzător.

Prin urmare, aceste modificări urmăresc crearea unui cadru normativ modern, eficient și previzibil, care să permită desfășurarea procedurilor de evaluare în condiții de legalitate, transparență, cu respectarea drepturilor fundamentale.

- Modificarea și completarea Legii nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 279 din 21 aprilie 2003, cu modificările și completările ulterioare, după cum urmează:

Modificarea și completarea Legii nr. 161/2003 vizează unificarea regimului juridic aplicabil conflictului de interese în cazul tuturor categoriilor de aleși locali reglementat în prezent atât prin dispozițiile art. 76 din Legea nr. 161/2003, cât și prin art. 228 alin. (1) din Ordonanța de urgență nr. 57/2019 privind Codul administrativ, punerea în acord a regimul incompatibilităților reglementate pentru demnitari și aleși locali cu diferitele modalități de administrare a unei societăți reglementate de Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, clarificarea funcțiilor și activităților didactice care pot fi exercitate de către

persoanele care exercită funcții sau demnități publice, corelarea prevederilor Legii nr. 161/2003, cu modificările și completările ulterioare, cu cele ale Ordonanței de urgență nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare.

De asemenea, în cazul aleșilor locali (consilieri locali sau județeni) și administratorului public se introduc noi situații de incompatibilitate.

Modificarea cadrului legislativ privind incompatibilitățile este justificată de existența în practică a numeroase situații în care consilieri locali sau județeni exercită simultan și funcția de consilier personal al primarului, respectiv de consilier personal al președintelui sau vicepreședintelui consiliului județean, aceste situații fiind potențial generatoare de situații de conflict de interese.

Astfel, se ajunge în situația în care aceeași persoană, care face parte din autoritățile deliberative să participe activ și la activitatea autorității executive de la nivel local.

De asemenea, administratorul public poate îndeplini atribuții de coordonare a unor compartimente ale aparatului de specialitate sau a serviciilor publice de interes local, respectiv județean, iar primarul, respectiv președintele consiliului județean poate delega către administratorul public, în condițiile legii, calitatea de ordonator principal de credite. Practic, se ajunge în situația în care consilierul local sau județean care exercită și funcția de administrator public, să voteze ceea ce tot el a propus în exercitarea funcției de administrator public. Acest aspect este de natură să afecteze în mod grav exercitarea cu imparțialitate a mandatului de ales local.

Completarea propusă se bazează pe rolul complementar pe care consiliul local, ca autoritate deliberativă pe plan local și, respectiv, primarul, ca autoritate executivă pe plan local, le au în realizarea administrației publice la nivelul unităților administrativ-teritoriale.

Totodată, aleșii locali nu pot exercita și funcții în cadrul asociației de dezvoltare intercomunitară sau agenției pentru dezvoltare regională al cărei membru este unitatea administrativ-teritorială în care alesul local își exercită mandatul, întrucât votul acordat în consiliul local sau județean poate fi afectat de interesele personale sau de altă natură pe care acesta le are prin prisma funcției exercitate în respectivele entități.

Prin prezentul act normativ se reglementează și o excepție de la regimul incompatibilităților aplicabil aleșilor locali, respectiv exercitarea calității de asistent personal al persoanei cu handicap grav. Excepția are la bază rațiuni de protecție socială a copiilor și persoanelor cu handicap și, respectiv, pericolul social neglijabil la adresa regulilor de integritate publică în această ipoteză.

În continuare, este introdusă o nouă situație de incompatibilitate pentru funcționarii publici în sensul aplicării aceleiași interdicții care în prezent este valabilă pentru persoanele încadrate cu contract individual de muncă în aparatul propriu al consiliului local sau al consiliului județean ori la regiile autonome aflate sub autoritatea consiliilor respective sau la societățile înființate de consiliile locale sau consiliile județene respective.

Modificarea legislativă propusă la art. 93 se impune având în vedere că actuala reglementare sancționează, în mod discriminatoriu, doar persoanele încadrate cu contract individual de muncă, fiind excluse persoanele care au calitatea de funcționar public dar sunt încadrate în aceleași entități publice sau de drept public.

În situația administratorului public, prin proiectul de lege se introduc situații de incompatibilitate și de conflict de interese pentru persoanele care exercită această funcție.

Conform prevederilor art. 244 din Codul administrativ, administratorul public poate îndeplini atribuții de coordonare a unor compartimente ale aparatului de specialitate sau a serviciilor publice de interes local, respectiv județean, după caz. De asemenea, primarul, respectiv președintele consiliului județean poate delega către administratorul public, în condițiile legii, calitatea de ordonator principal de credite.

Având în vedere atribuțiile administratorului public, de multe ori similare cu cele stabilite prin lege primarului, este firesc ca administratorului public să i se aplice un regim juridic al incompatibilităților și conflictelor de interese similar cu cel stabilit de lege pentru primari și viceprimari.

O altă modificare propusă se referă la abrogarea acelor prevederi legale care nu mai sunt în acord cu rolul și scopul consacrat legislativ al Agenției Naționale de Integritate, care este acela de a asigura integritatea în exercitarea demnităților și funcțiilor publice și prevenirea corupției instituționale. În exercitarea acestui rol esențial pentru statul de drept, Legea nr. 176/2010 a oferit Agenției Naționale de Integritate atribuția de a evalua situațiile de incompatibilitate și conflict de interese în care se pot afla oricare dintre categoriile de persoane vizate de art. 1 alin (1) din acest act normativ.

În cazul funcționarilor publici, cu titlu general, în urma analizei textelor actelor normative în vigoare în prezent, se observă o serie de necorelări legislative care afectează claritatea și predictibilitatea dispozițiilor legale ce reglementează regimul juridic al incompatibilităților aplicabil funcționarilor publici și care au generat dificultăți în practica Agenției Naționale de Integritate. Astfel, multitudinea de acte normative existente în legislația națională, aplicabile funcționarilor publici, fie în general, fie pe categorii de funcționari publici, de multe ori cu dispoziții legale diferite sau contradictorii face dificilă aplicarea corectă a legii, impunându-se astfel unificarea legislației printr-un nou cadru legal.

În ceea ce privește noțiunea de „deținere” (forma actuală) și cea propusă de „exercitare”, menționăm că această propunere de modificare vine în concordanță cu celelate prevederi legale modificate deja de legiuitor din „deținere” în „exercitare”, prin Legea nr. 87/2017. Mai mult decât atât, ținând cont de forma actuală a art. 94 alin. (2) „Funcționarii publici nu pot deține alte funcții și nu pot desfășura alte activități (...)”, prin sintagma „nu pot desfășura alte activități” se are în vedere o exercitare (desfășurarea de activități presupune o exercitare) și nu o simplă deținere.

În plus, condiția exercitării unei alte funcții/desfășurării unei alte activități se referă clar, astfel cum este formulat textul de lege, la cea de-a doua funcție, respectiv activitate desfășurată, care generează starea de incompatibilitate raportat la calitatea de funcționar public.

Prin urmare, pentru înlăturarea acestor deficiențe de ordin legislativ (lipsa clarității și previzibilității normei legale), este necesar a fi eliminată din textul art.94 alin.(2) lit.a) din Legea nr.161/2003 sintagma „deține” și înlocuirea acesteia cu sintagma „exercită” pentru a se elimina confuzia creată pe problema deținerii/exercitării funcției publice.

Tot în cazul funcționarilor publici, pentru evitarea unor situații de conflict de interese, se propune introducerea unei noi situații de incompatibilitate, respectiv exercitarea unei funcții în cadrul organizațiilor internaționale, cu excepția situației în care funcționarul public exercită un

mandat de reprezentare, pe baza desemnării de către o autoritate sau instituție publică, în condițiile expres prevăzute de actele normative în vigoare.

În reglementarea actuală, aceste persoane au obligația de a depune declarații de avere și de interese, dar nu au reglementate situații de incompatibilitate sau conflicte de interese care să intre în sfera de competență a Agenției Naționale de Integritate.

În acest context, pentru prevenirea unor situații de conflict de interese și pentru asigurarea unui climat de integritate în conducerea întreprinderilor publice, prin proiectul de lege se propune introducerea unei situații speciale de incompatibilitate, similară cu cea reglementată pentru aleșii locali la art. 90 din Legea nr. 161/2003.

Prin aceste intervenții se urmărește corelarea cadrului normativ în materia integrității cu prevederile altor acte normative în vigoare, prin crearea unui sistem coerent, predictibil și ușor de aplicat de către autoritățile publice.

Rolul și scopul consacrat legislativ al Agenției Naționale de Integritate este acela de a asigura integritatea în exercitarea demnităților și funcțiilor publice și prevenirea corupției instituționale. În exercitarea acestui rol esențial pentru statul de drept, Legea nr. 176/2010 a oferit Agenției Naționale de Integritate atribuția de a evalua situațiile de incompatibilitate și conflict de interese în care se pot afla oricare dintre categoriile de persoane vizate de art. 1 alin (1) din acest act normativ.

În considerarea rolului Agenției, se impune ca orice procedură administrativă care exclude competența Agenției Naționale de Integritate de a evalua și constata existența unor cazuri de incompatibilitate sau conflict de interese să fie înlăturată sau modificată, astfel încât să permită Agenției Naționale de Integritate să acționeze conform scopului pentru care a fost înființată.

De asemenea, propunerile de modificare, completare sau abrogare cuprinse în prezentul proiect de act normativ vizează corelarea acestuia cu prevederi cuprinse în Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi (incompatibilitățile membrilor Curții de Conturi), în Ordonanța de urgență nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, respectiv în Legea nr. 19/2003 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Presă AGERPRES.

Prin aceste intervenții se urmărește corelarea cadrului normativ în materia integrității cu prevederile altor acte normative în vigoare, prin crearea unui sistem coerent, predictibil și ușor de aplicat de către autoritățile publice.

- Modificarea și completarea Legii nr. 184/2016 privind instituirea unui mecanism de prevenire a conflictului de interese în procedura de atribuire a contractelor de achiziție publică, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 831 din 20 octombrie 2016, după cum urmează:

Modificările aduse Legii nr. 184/2016 au ca obiectiv consolidarea și eficientizarea mecanismului de prevenire a conflictelor de interese în achizițiile publice (Sistemul PREVENT), în acord cu evoluțiile tehnologice și obligațiile asumate prin PNRR.

Proiectul de act normativ vizează instituirea unor mecanisme care să permită identificarea situațiilor de risc inclusiv în absența completării formularului, în vederea prevenirii eludării mecanismului PREVENT.

De asemenea, în vederea remedierii necorelărilor existente între reglementarea legală și formatul existent al formularului de integritate, se propune revizuirea cadrului normativ privind structura și conținutul acestuia, astfel încât să reflecte funcționalitățile la nivelul sistemului SICAP.

În acest sens, se instituie posibilitatea actualizării operative a formularului de integritate, inclusiv sub aspectul câmpurilor, al structurii și al ordinii de afișare a acestora, prin acte administrative cu caracter normativ, respectiv prin ordin comun al ministrului de resort al autorității care administrează sistemul SICAP - Ministerul Economiei, Digitalizării, Antreprenoriatului și Turismului și al președintelui Agenției Naționale de Integritate.

Această soluție legislativă permite adaptarea formularului de integritate la modificările tehnice intervenite la nivelul sistemului SICAP, fără a fi necesară intervenția legislativă asupra actului primar, asigurând astfel coerența între cadrul normativ și instrumentele operaționale utilizate în practică.

Totodată, se asigură menținerea elementelor esențiale de conținut conform reglementării în vigoare, necesare funcționării Sistemului PREVENT, în vederea garantării eficienței mecanismului de prevenire a conflictelor de interese.

Proiectul de act normativ urmărește detalierea obligațiilor persoanei responsabile din cadrul autorităților contractante/entităților în cazul în care, dacă la momentul completării formularului de integritate, comisia de evaluare nu a fost desemnată sau dacă, după completarea acestuia, au intervenit modificări cu privire la datele transmise, au obligația efectuării modificărilor corespunzătoare și transmiterii acestora în Sistemul prevenție, în termen de maximum 2 zile de la desemnarea comisiei de evaluare sau de la intervenirea acestor modificări, dar nu mai târziu de momentul deschiderii ofertelor.

Totodată, în termen de 5 zile de la deschiderea ofertelor în cadrul procedurii de achiziție publică, persoana responsabilă procedează la completarea secțiunii a II-a a formularului de integritate și transmiterea acestuia în Sistemul prevenție.

În vederea consolidării eficienței mecanismului de prevenire instituit prin Sistemul PREVENT și a eliminării riscurilor de eludare a acestuia, se propune reglementarea expresă a consecințelor neîndeplinirii obligațiilor de completare a formularului de integritate, inclusiv în situațiile în care acesta nu este completat în mod integral sau este completat în mod necorespunzător. Astfel, neluarea de măsuri ca urmare a primirii unui avertisment de integritate sau necompletarea formularului de integritate în condițiile prezentei legi declanșează din oficiu procedura de evaluare a conflictului de interese, după finalizarea procedurii de atribuire, exclusiv cu privire la persoanele față de care sunt incidente prevederile Legii nr. 176/2010, cu modificările ulterioare.

Această intervenție legislativă are ca scop descurajarea comportamentelor de neconformare, inclusiv a situațiilor în care autoritățile contractante omit în mod intenționat completarea integrală a formularului de integritate, în vederea evitării identificării unor potențiale conflicte de interese.

Mai mult, proiectul de act normativ vizează completarea regimului sancționator, prin reglementarea expresă a faptelor care afectează funcționarea sistemului și stabilirea unor sancțiuni adecvate, în vederea creșterii gradului de conformare. Prin aceste modificări se urmărește creșterea

eficienței Sistemului PREVENT, prevenirea conflictelor de interese în achizițiile publice și asigurarea unei utilizări transparente și corecte a fondurilor publice, inclusiv a celor europene.

În final, se urmărește alinierea cadrului normativ la angajamentele asumate prin PNRR, în special în ceea ce privește consolidarea mecanismelor de prevenire și asigurarea cooperării interinstituționale, astfel că în vederea extinderii mecanismelor de prevenire a conflictelor de interese în procesele interne ale autorităților și instituțiilor publice, Agenția poate încheia protocoale de cooperare cu acestea, în scopul identificării posibilelor situații de conflict de interese.

Având în vedere cele prezentate, supun dezbaterii și adoptării de către cele două Camere al Parlamentului, în procedură de urgență, prezenta propunere legislativă.

SENATOR PNL

Marian-Cătălin PREDOIU